

План за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T) в Република България

I. Общ преглед на състоянието, въвеждането и развитието на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T)

1.1. Регионална конференция по радиосъобщения – Женева, май 2006 г.

На втората заключителна сесия на Регионалната радиоконференция на Международния съюз по далекосъобщения за планиране на наземно цифрово радио- и телевизионно радиоразпръскване, състояла се през 2006 г. в Женева, се подписа Регионалното споразумение Женева 2006 г. С него се утвърди План Женева – 06 за въвеждане на наземно цифрово радио- и телевизионно радиоразпръскване в честотните обхвати 174-230 MHz и 470-862 MHz, състоящ се от цифров и аналогов план за разпределение на честотите. План Женева – 06 представлява основа на прехода от наземно аналогово към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване.

Заключителните актове на Регионалната радиоконференция за планиране на службите за цифрово наземно радио- и телевизионно радиоразпръскване са утвърдени с Решение № 534 от 6 август 2007 г. на Министерския съвет, в сила от 17 юни 2007 г. Разпоредбите на споразумението влизат в сила от 17 юни 2006 г., когато започва и преходният период, в който може да се излъчва както аналогова, така и цифрова телевизия. За регистрираните в аналоговия план честотни назначения за телевизионно радиоразпръскване е предвидена защита в рамките на преходния период с оглед осъществяването на плавно въвеждане на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване. Преходният период приключва на 17 юни 2015 г., след което ще остане действащ само цифровият план, а аналоговите назначения за телевизионно радиоразпръскване остават незащитени.

1.2. Политика на Европейски съюз (ЕС)

Институциите на ЕС – Европейският парламент, Съветът на Европейския съюз и Европейската комисия, провеждат целенасочена политика за повсеместно въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване в държавите членки още от 90-те години до сега, включително чрез приемане на редица актове в тази област, както и Стратегията на ЕС „Европа 2020“ като стратегически документ.

В Съобщение COM(2005)204¹ и резолюция² на Европейския парламент от 16.11.2005 г. се препоръчва държавите – членки на Европейския съюз, да осъществят до началото на 2012 г. окончателното спиране на наземната аналогова телевизия.

¹ Съобщение на Европейската комисия COM(2005)204 към Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

² Резолюция на Европейския парламент от 16.11.2005 г. относно ускоряването на прехода към наземно цифрово радиоразпръскване.

В заключения на Съвета на ЕС от декември 2005 г. относно ускоряване на прехода от наземно аналогово към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване държавите членки се приканват да приключат този процес до 31 декември 2012 г.

През 2007 г. в своя резолюция³ от 13.11.2007 г. Европейският парламент поддържа становището, че успешното преминаване в най-кратки срокове от наземно аналогово към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване трябва да е приоритет, и изразява безпокойството си във връзка с възможното закъснение по отношение спазването на крайния срок – 2012 г.

Със Съобщение COM(2009)586 окончателен⁴ държавите членки, които още не са приключили цифровия преход, се приканват да потвърдят поетия ангажимент за ефективно изключване на наземното аналогово телевизионно радиоразпръскване, като приемат предложени краен срок за Европейския съюз – 1 януари 2012 г., и предприемат необходимите подготвителни мерки.

Съгласно Препоръка 2009/848/ЕО⁵ държавите членки следва да предприемат всички необходими технически мерки, за да се гарантира, че всички услуги за наземно телевизионно радиоразпръскване ще се предлагат чрез цифрова технология на предаване и ще прекратят използването на аналогова технология на предаване на тяхната територия до 1 януари 2012 г.

В COM(2010) 471 окончателен⁶ се предвижда до 1 януари 2013 г. държавите членки да предоставят радиочестотния обхват 800 MHz (радиочестотната лента 790-862 MHz) за електронни съобщителни услуги в съответствие с хармонизираните технически условия, установени съгласно Решение № 676/2002/ЕО⁷ и по-специално в съответствие с разпоредбите на Решение 2010/267/ЕС В⁸ тези държави членки, в които изключителни

национални или местни условия биха попречили на използването на тази честотна лента, Европейската комисия може да разреши специфични дерогации до 2015 г. В съответствие с Решение 243/2012/ЕС за първата програма за политика в областта на радиочестотния спектър Република България ще продължи да използва своя радиочестотен спектър за целите на обществения ред, обществената сигурност и отбраната, докато системите, съществуващи във въпросната радиочестотна лента, излязат от експлоатация. Това се дължи на усилията, които положи българската държава при изготвянето на документа.

От своя страна Европейският институт по стандартизация в далекосъобщенията (ETSI) и Европейският съюз по радиоразпръскване (EBU) са публикували голям брой документи (стандарти, спецификации, препоръки и др.) по отношение на параметрите и начините за използване на апаратните и програмните технически средства за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване.

³ Резолюция на Европейския парламент от 13.11.2007 г. относно оперативна съвместимост на услугите на интерактивната цифрова телевизия (2007/2152 (INI)).

⁴ Съобщение на Европейската комисия COM(2009)586 окончателен до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите – „Да превърнем цифровия дивидент в социални постижения и икономически растеж“.

⁵ Препоръка на Европейската комисия 2009/848/ЕО от 28 октомври 2009 г. за улесняване на освобождаването на цифровия дивидент в Европейския съюз.

⁶ COM(2010) 471 окончателен – предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета за формулиране на първата програма за политиката в областта на радиочестотния спектър.

II. Наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване в държавите – членки на ЕС

В Европа процесът на цифровизация на наземното телевизионно радиоразпръскване стартира още през 1998 г. и следва различен ход в отделните страни. В някои държави преходът протича стъпаловидно, като например в Швеция е имало 5 фази между 2005 г. и 2007 г., или във Великобритания – 14 заключителни фази от 2008 г. до 2012 г. в различните

региони. В други случаи цялата страна преминава към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване наведнъж, като примери за това са Финландия през септември 2007 г. или Словения през декември 2010 г.

Към края на 2011 г. в 17 държави – членки на ЕС, преходът към наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване е приключил и всички аналогови предаватели са изключени. Преходът е факт също така в Швейцария, Хърватия и Норвегия, които не са членки на ЕС. В други седем страни – Унгария, Ирландия, Литва, Португалия, Словакия и Великобритания, напредъкът е значителен и се очаква преходът да приключи през текущата 2012 г.

⁷ Решение № 676/2002/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно регулаторната рамка за политиката на Европейската общност в областта на радиочестотния спектър.

⁸ Решение 2010/267/ЕС на Европейската комисия относно хармонизирани технически условия за използването на радиочестотната лента 790-862 MHz за наземни системи, позволяващи предоставяне на електронни съобщителни услуги в Европейския съюз.

От държавите – членки на ЕС, по-късни дати за преустановяване на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване са заложили: България (от 1 септември 2013 г.), Гърция (2013 г.), Полша (2013 г.) и Румъния (2015 г.).

Съседните на България страни са планирали следните дати за изключване на аналоговите телевизионни радиопредаватели: Сърбия – 2012 г., Румъния – 2015 г. (възможно е да се смени с 2013 г.), Гърция – 2013 г., Македония – 2013 г., Турция – 2014 г. (датата е записана в закона за медиите от 2011 г.).

Развитието на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване в европейските държави се осъществява по няколко успешни сценария в съответствие с три основни типа пазарни условия:

✓ пазари със силно проникване на аналогова кабелна телевизия – Бенелюкс, Германия, Австрия, скандинавските страни;

✓ пазари със силно развитие на наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване – Великобритания, Гърция, Португалия;

✓ пазари със силно развитие на наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване и предлагане на платена наземна аналогова телевизия – Франция, Испания, Италия.

Развитието на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване в отделните държави – членки на ЕС, към началото на 2012 г. е представено в приложение № 1.

III. Цели на прехода и въвеждането на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T). Цел на Плана за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T) в Република България (План 2012)

III.1. Цели на прехода и въвеждането на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване

Главна цел при въвеждането на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване е ефективно и ефикасно използване на радиочестотния спектър, осигуряване на по-добро качество и програмно разнообразие, както и предоставяне на допълнителни услуги за потребителите.

Преходът от наземна аналогова към наземна цифрова телевизия има и няколко допълнителни цели:

✓ да осигури свободен достъп до цифровите версии на обществените и търговските доставчици на аудио-визуални медийни услуги;

✓ да запази тези зрители, които и в момента приемат наземно телевизионен сигнал;

✓ да бъдат информирани семействата (домакинствата) в Република България, за да имат възможност за техническа подготовка за прехода към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване и преустановяването на наземното аналогово телевизионно излъчване. Приемането на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване, както и аналоговото наземно телевизионно радиоразпръскване е алтернатива на приемането от спътникови и кабелни мрежи по следните показатели:

- цена – програмите, излъчвани от предаватели за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване, трябва да са свободни (некриптирани) и съответно безплатни за приемане от зрителите; в случай че има криптирани програми, то в рамките на Първия етап техният брой да е ограничен;

- атрактивност на програмите – препоръчва се от европейските държави, преминали вече към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване; възможен подход е в националните програми да се предават и местни програми;

- допълнителни услуги – по този параметър наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване трудно се конкурира с цифровите кабелни мрежи и IPTV, особено при цифровизиране на кабелните мрежи;

- мобилно приемане и портативно приемане в сгради – сферата, в която наземната телевизия е без конкуренция.

Конкретните задачи на прехода са:

√ своевременно информиране на населението с ясна и ефективна кампания относно предимствата на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване спрямо аналоговото наземно телевизионно радиоразпръскване и начините за приемането му;

√ осигуряване на достъп на населението до програми, разпространявани чрез наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване;

√ освобождаване на заетия за нуждите на Министерството на отбраната спектър в зависимост от осигуряване на финансов ресурс в рамките на бюджета на Министерството на отбрана за съответната година;

√ осигуряване на възможност за снабдяване на населението с крайни декодиращи устройства.

III.2. Цел на План 2012

Основната цел на План 2012 е да осигури предвидим и плавен преход от наземно аналогово към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване, като от 1 септември 2013 г. България преминава изцяло към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване, което ще осигури постигането на целите на прехода по III.1, към момента на преустановяване на наземното аналогово телевизионно радиоразпръскване. Посочени са основните фактори, които биха осигурили прехода, включително необходимостта от осигуряване на свободен радиочестотен спектър, чрез хармонизирането му и в съответствие с Европейските документи, посочени в I.2 от този план.

Планът включва етапите, сроковете и условията за въвеждане на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване, както и мерки за подпомагане на социално слаби лица и семейства (лица със специални социални нужди) за осигуряване на устройства, позволяващи достъп до радио- и телевизионни програми. В плана се предвиждат действия за ефективно и навременно информиране на населението относно въвеждането на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване, заменящо наземната аналогова телевизия.

IV. Състояние на ограничения ресурс – радиочестотен спектър, предназначен за нуждите на наземното телевизионно радиоразпръскване

IV.1. Наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване

За нуждите на съществуващите мрежи за наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване в настоящия момент се използват честоти в III VHF (174-230 MHz, т.е. 7 телевизионни канала с широчина на лентата 8 MHz), IV (470-574 MHz, т.е. 13 телевизионни канала с широчина на лентата 8 MHz) и V (574-862 MHz, т.е. 36 телевизионни канала с широчина на лентата 8 MHz) UHF телевизионни обхвати.

За изграждане на мрежата на Българската национална телевизия са направени 668 честотни назначения, от които 78 в IV и V телевизионни обхвата за БНТ 1 и 15 честотни назначения в IV и V телевизионни обхвата за регионални програми. За изграждане на мрежата на „БТВ Медиа Груп“ – ЕАД, са направени 672 честотни назначения, от които 664 в IV и V телевизионни обхвата. За изграждане на мрежата на „Нова Броудкастинг Груп“ – АД, са направени 215 честотни назначения в IV и V телевизионни обхвата. За изграждане на мрежи за наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване с местно покритие са направени 118 честотни назначения, от които 117 в IV и V телевизионни обхвата.

От възможните общо 49 телевизионни канала в IV и V UHF телевизионни обхвата 26 са заети от Министерството на отбраната, а именно канали 22, 23, 25, 36 – 38, 43 – 47, 53 – 56, 58 – 63, 65 – 69. Част от тези 26 телевизионни канала могат да се използват за определени населени места след съгласуване с Министерството на отбраната.

IV.2. Наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване

Съгласно План Женева 2006 г. за нуждите на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване се използват честоти в III, IV и V телевизионни обхвата.

За Република България е осигурен радиочестотен ресурс с възможност за изграждане на 10 мрежи за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване с национално покритие, 31 мрежи с регионално покритие и 26 мрежи с регионално покритие за територията на градовете София, Пловдив и Варна.

Необходимо е да се подчертае, че радиочестотният спектър за наземно аналогово и за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване е един и същ, поради което произтичат и трудностите при стартиране на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване, докато все още не е

преустановено аналоговото излъчване. За условията в България този проблем е съществено изразен.

Предвид проблемите с освобождаването на част от необходимия радиочестотен спектър от страна на Министерството на отбраната и с оглед разпоредбата на § 209, ал. 10 от ПЗР на ЗИД на ЗЕС за издаване на разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за още една електронна съобщителна мрежа за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване с национален обхват, реализирането на мрежи за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване с регионален обхват към момента е необосновано от гледна точка на наличния радиочестотен спектър.

В допълнение към горното, поради определянето на радиочестотната лента 790-862 MHz (обхват 800 MHz) за цифров дивидент и бъдещото използване на тази лента в съответствие с хармонизираните технически условия, установени с Решение 2010/267/ЕС, една част от мрежите, с национално и регионално покритие, за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване, за които първоначално в План Женева – 06 са защитени радиочестотни назначения, няма да могат да се реализират.

V. Извършени действия от Република България до момента (2008 – 2011 г.)

V.1. Нормативна уредба. Закон за електронните съобщения и Закон за радиото и телевизията

С приемането на Закона за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията (ЗИД на ЗРТ) (обн., ДВ, бр. 14 от 2009 г.) и Закона за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения (ЗИД на ЗЕС) (обн., ДВ, бр. 17 от 2009 г.) се създадоха условия за реално стартиране на процеса за преминаване от наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване.

V.2. План за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T) в Република България – 2008 г. (План/2008)

План/2008 е приет с решение по т. 24 от Протокол № 5 от заседанието на Министерския съвет на 31 януари 2008 г. План/2008 е изменен и допълнен с решение по т. 35 от Протокол № 11 от заседанието на Министерския съвет на 19 март 2009 г. и с решение по т. 13 от Протокол № 51 от заседанието на Министерския съвет на 30 декември 2009 г.

В План/2008 са подробно описани както политиката и документите на Европейския съюз в областта на въвеждането и развитието на цифровата

телевизия, така и състоянието на прехода в отделните държави – членки на ЕС, към момента на изготвянето и приемането му. Посочени са предимствата на цифровата технология пред аналоговото телевизионно радиоразпръскване. Описано е състоянието на ограничения ресурс – радиочестотен спектър в Република България към 2008 г.

В План/2008 са уредени основни принципи, въз основа на които следва да се осъществи преходът, поставени са стратегическите основи за изграждане на DVB-T мрежите, план-графикът за стартиране на цифровото излъчване на програмите на „островен“ принцип, изключването на аналоговите предаватели и срокът за преустановяване на аналоговото излъчване – 31 декември 2012 г.

С оглед осигуряване на условия за достъп до услугите на лица със слухови и зрителни увреждания през 2008 г. Комисията за регулиране на съобщенията прие Правила за реда за осигуряване на достъп до електронни съобщителни услуги чрез мрежите за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване и за осигуряване на електронни съобщителни услуги, предназначени за лица със слухови и зрителни увреждания, чрез тези мрежи (приети с Решение на КРС № 2102 от 8 октомври 2008 г., обн., ДВ, бр. 96 от 2008 г.).

V.3. Извършени действия

В изпълнение на законовите задължения и в съответствие със законовите разпоредби и предвиденото в План/2008 през 2009 г. и 2010 г. са организирани, проведени и приключени три конкурсни процедури. Вследствие на тях са издадени три разрешения за ползване на радиочестотен спектър за общо шест мрежи с национален обхват – две мрежи за радиоразпръскване на програми на търговски телевизионни оператори и една мрежа за радиоразпръскване на програми на обществени радио- и телевизионни оператори по първата фаза съгласно План/2008, както и три мрежи за радиоразпръскване на програми на търговски телевизионни оператори по втората фаза съгласно План/2008.

За предприятието на трите мрежи по втората фаза на План/2008 правото за ползване на индивидуално определения ограничен ресурс – радиочестотен спектър, както и задълженията, произтичащи от ползването му, възникват след освобождаването на същия от предприятията, осъществяващи наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване с национално покритие.

В съответствие с поетите в хода на конкурсните процедури от предприятията ангажименти в издадените разрешения бяха заложени

етапите и сроковете за изграждане на мрежите, така както са описани в План/2008.

Към момента е в ход изграждането на трите мрежи за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване по първата фаза на План/2008. Условия за стартиране на втората фаза от прехода са успешното приключване на първата и освобождаването на радиочестотния спектър, предоставен на предприятия за наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване, и заетият радиочестотен спектър от Министерството на отбраната. Освобождаването на зетия за нуждите на Министерството на отбраната радиочестотен спектър е в пряка зависимост от осигуряване на финансов ресурс в рамките на бюджета на министерството за съответната година, в съответствие с графика за освобождаване на телевизионните канали за нуждите на DVB-T и според развитието на икономическите процеси в Република България. Изпълнението на тази конкретна задача на прехода е заложено и в други стратегически документи като проекта на Национална програма „Цифрова България 2015“, където освобождаването на радиочестотен спектър е включено сред приоритетите.

V.4. Практически затруднения и предприети мерки

Предвид ограничения наличен свободен ресурс – радиочестотен спектър, и необходимостта от осигуряване на алтернативен ресурс, свързан с периода на т.нар. „симулкаст“, както и във връзка с разрешаването на други практически проблеми, възникнали в хода на прехода, беше създадена междуведомствена работна група за преразглеждане на План/2008 и относимата нормативна уредба, уреждаща прехода.

Междувременно във връзка с транспониране на последните изменения на регулаторната рамка за електронни съобщения на ЕС бе подготвен, приет и обнародван ЗИД на ЗЕС (изм., ДВ, бр. 44 от 2012 г.). В закона залегнаха разпоредби, включително крайна дата за изключване на аналоговата телевизия и срок за разработване и приемане от Министерския съвет на настоящия план за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T) в Република България, който включва етапите, сроковете и условията за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T). Тези стъпки са елемент от последователната политика на Република България, които са част и от проекта на Национална програма „Цифрова България 2015“.

VI. Етапи, срокове и условия за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T)

VI.1. Етапи и срокове за извършване на прехода

ПЪРВИ ЕТАП

А. Мрежи за радиоразпръскване на програми на търговски телевизионни оператори с национален обхват по § 5а, ал. 1 от ПЗР на ЗЕС

- Към 1 март 2013 г. (началото на периода на едновременното излъчване) осигуряване на покритие на 95 % от населението на Република България за едната от мрежите за радиоразпръскване на програми на търговски телевизионни оператори с национален обхват.

Другата мрежа по § 5а, ал. 1 от ПЗР на ЗЕС осигурява покритие на най-малко 85 % от населението на Република България към 1 септември 2013 г.

Б. Мрежа за радиоразпръскване на програми на обществени оператори с национален обхват по § 89 от ПЗР към ЗИД на ЗРТ

- Към 1 март 2013 г. (началото на периода на едновременното излъчване) осигуряване на покритие на 95 % от населението на Република България

ВТОРИ ЕТАП

А. Мрежи за радиоразпръскване на програми на търговски телевизионни оператори с национален обхват по §5а, ал. 2 от ПЗР на ЗЕС

Съгласно разрешението, издадено на предприятието, за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за осъществяване на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване, с отлагателно условие, правото на ползване на този индивидуално определен ограничен ресурс, както и задълженията, произтичащи от ползването му, възникват след освобождаването на същия от предприятията, осъществяващи наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване, и Министерството на отбраната.

- До 9 месеца от датата на възникване на правото за ползване на индивидуално определения ограничен ресурс – радиочестотен спектър, осигуряване на покритие на 65 % от населението на Република България.

- До 18 месеца от датата на възникване на правото за ползване на индивидуално определения ограничен ресурс – радиочестотен спектър, осигуряване на покритие на 85 % от населението на Република България.

Б. Мрежа за радиоразпръскване на програми на търговски телевизионни оператори с национален обхват по § 209, ал. 10 от ПЗР на ЗИД на ЗЕС

С цел да се стимулира конкуренцията и да се предостави възможност за включване на нов участник в процеса на цифровизация на телевизионния ефир по реда на Закона за електронните съобщения се открива конкурсна процедура за избор на предприятие, на което да се издаде разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа за наземно цифрово радиоразпръскване с национален обхват.

- Правото за ползване на индивидуално определения ограничен ресурс – радиочестотен спектър, както и задълженията, произтичащи от ползването му, възникват след освобождаването на ресурса.

- До 9 месеца от датата на възникване на правото за ползване на индивидуално определения ограничен ресурс – радиочестотен спектър, осигуряване на покритие на 65 % от населението на Република България.

- До 18 месеца от датата на възникване на правото за ползване на индивидуално определения ограничен ресурс – радиочестотен спектър, осигуряване на покритие на 85 % от населението на Република България.

Правото за ползване на индивидуално определения ограничен ресурс възниква след освобождаването на заетия за нуждите на Министерството на отбраната спектър, което е в пряка зависимост от осигуряване на финансов ресурс в рамките на бюджета на Министерството на отбрана за съответната година.

В приложение № 2 към плана е посочен предвиденият радиочестотен спектър за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване, който следва да бъде усвоен през двата етапа на прехода.

VI.2. Условия за извършване на прехода. Взаимоотношения между доставчиците на медийни услуги и предприятията, осъществяващи наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване

Предвид наличния свободен радиочестотен спектър планираният втори етап на прехода може да бъде осъществен, когато бъде освободен радиочестотният спектър, предоставен на предприятия за наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване с национално покритие. В тази връзка в първия етап на прехода на предприятието, получило разрешение

за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез мрежи за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване с национален обхват е наложено „must-carry“ задължение за радиоразпръскване на програмите на тези предприятия. В Закона за радиото и телевизията (§ 37 и § 37а от ПЗР към ЗИД на ЗРТ) са посочени условията, на които следва да отговарят телевизионните програми, за да имат право на задължително разпространение чрез мрежите за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване с национален обхват. След разглеждане на фактическите обстоятелства компетентният орган в областта на медийните услуги съгласно ЗРТ – Съветът за електронни медии, е постановил, че доставчиците на линейни аудио-визуални медийни услуги и създаваните от тях телевизионните програми, за които законът предвижда задължително разпространение през първия етап, са, както следва:

1. „БТВ Медиа Груп“ – ЕАД – програма „Б ТВ“ по § 37 ПЗР ЗИД на ЗРТ;
2. „Нова Броудкастинг Груп“ – АД – програма „Нова телевизия“ по § 37 ПЗР ЗИД на ЗРТ;
3. „БТВ Медиа Груп“ – ЕАД – програма „bTV Action“ по § 37 ПЗР ЗИД на ЗРТ;
4. „ТВ Седем“ – ЕАД – програма „TV 7“ по § 37а, ал. 1 ПЗР ЗИД на ЗРТ;
5. „България Он Ер“ – програма „Bulgaria On Air“ по § 37а, ал. 1 ПЗР ЗИД на ЗРТ;
6. „Дарик Радио“ – АД – програма „Дарик Радио и Телевизия (DRT)“ по § 37а, ал. 1 ПЗР ЗИД на ЗРТ;
7. „Балкан Българска Телевизия“ – ЕАД – програма „News 7“ по § 37а, ал. 1 ПЗР ЗИД на ЗРТ.

По силата на § 37а, ал. 2 от ПЗР ЗИД на ЗРТ по отношение на доставчиците на линейни медийни услуги „БТВ Медиа Груп“ – ЕАД, и „Нова Броудкастинг Груп“ – АД, се предвижда задължение за предприятието, получило разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез мрежи за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване с национален обхват в изпълнение на първия етап на прехода да разпространява задължително още по две програми на доставчик.

Програмите, лицензирани по реда на ЗРТ, се разпространяват въз основа на договор между доставчика на линейната медийна услуга и предприятието, което притежава разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез две електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване с национален обхват, съгласно Първия етап от Плана за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване в Република България. В случай че доставчикът, създаващ телевизионна програма, задължителна за разпространение по закон, и предприятието не постигнат съгласие за условията на разпространение на програмата, всяка от страните има право да поиска определяне на тези условия от компетентните органи – Съвета за електронни медии (СЕМ), Комисията за регулиране на съобщенията, съгласно действащото законодателство.

Цената за разпространението на една телевизионна програма чрез наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване е по-ниска от тази, заплащана за наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване на същата програма. Това произтича от технологията на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване, която използва по-ефективно ограничения ресурс – радиочестотен спектър, като позволява на една честота да се разпространяват няколко програми. Цената за разпространение се определя въз основа на свободно търговско договаряне. В случай на евентуално възникнали спорове относно цената за разпространение компетентният орган съгласно действащото законодателство определя цена за разпространение, като взема предвид принципите за разходоориентираност. Особено важно за успешната реализация на плана е да се спазва принципът на равно и справедливо третиране на телевизионните оператори при запазване на ефективната конкуренция между тях. Програмите на телевизионните оператори, разпространявани от предприятието, получило разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване, могат да се разпространяват едновременно и в непроменен вид, чрез кабел, сателит и/или друга технологична платформа, при запазване на условията, приложими за разпространението им, включително по отношение на позициониране и уговореното за разпространението им възнаграждение.

Съгласно преходните и заключителните разпоредби от ЗЕС предприятието, получило разрешение за ползване на индивидуално

определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване, разпространяващо обществените програми на Българското национално радио и Българската национална телевизия, се задължава да осигури разпространението на тези програми въз основа на договори при цени, покриващи необходимите разходи за тази дейност, при печалба, която би получило несвързано лице при упражняване на същата дейност.

При непостигане на съгласие за цените между предприятието, което ще разпространява обществените радио- и телевизионни оператори, и Българското национално радио и Българската национална телевизия, цените се определят от Комисията за регулиране на съобщенията.

В съответствие със ЗРТ основните принципи, които спазва всяко предприятие, получило разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения, за предоставяне чрез мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване, като осигурява достъп за разпространение на радио- и/или телевизионни програми, са:

1. обективност;
2. справедливост;
3. недискриминация;
4. равнопоставеност.

VI.3. Едновременно телевизионно радиоразпръскване – наземно аналогово и наземно цифрово – симулкаст (simulcast)

Цели на провеждане на фаза на едновременно телевизионно радиоразпръскване (симулкаст):

Фазата на едновременното телевизионно радиоразпръскване (симулкаст) ще предостави достатъчно време на всички потребители да се запознаят с условията за достъп до наземно (ефирно) цифрово телевизионно радиоразпръскване, както и да предприемат мерки за осигуряване на приемането на цифровия сигнал.

Едновременното излъчване започва след осигуряване на 95 % покритие на населението от търговската и обществената мрежа по Първия етап.

Периодът на съвместна работа на предавателите за наземно аналогово и наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване се ограничава **до осем, но не по-малко от три месеца**. След изтичането на този

срок предавателите за наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване в обхвата на териториално покритие на „острова“ се изключват. Периодът за едновременното наземно аналогово и цифрово телевизионно радиоразпръскване започва от 1 март 2013 г., едновременно във всички „острови“. Графикът за спиране на аналоговите предаватели ще бъде изготвен от Органа по цифровата телевизия по предложение на Комисията за регулиране на съобщенията. **Изключването на аналоговите предаватели се извършва след осигуряване на 95% покритие по население от едната търговска и обществената мрежа по Първия етап.**

Контролни измервания на покритието по население на мрежите за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване се извършва от Комисията за регулиране на съобщенията, с оглед оценка на съответствието на действителното покритие, с теоретично определеното със специализиран софтуер за планиране. Измерванията се извършват със сертифицирана и калибрирана измервателна апаратура и в съответствие с приложимите стандарти и препоръки в областта на цифровата телевизия. Резултатите от измерванията се изпращат на Органа по цифрова телевизия.

Представители на заинтересованите страни от Първия етап на прехода могат да присъстват на контролните измервания. За тази цел Комисията за регулиране на съобщенията изпраща на заинтересованите страни (доставчици на аудио-визуални медийни услуги и предприятията от Първия етап) уведомление за графика (по дати и часове) и местата, където ще бъдат извършвани измерванията на покритието. Съставя се нарочен протокол за извършените контролни измервания, който се подписва от присъстващите заинтересовани страни. Отсъствието на поканена заинтересована страна или отказът на присъстваща заинтересована страна да подпише протокола по предходното изречение няма отношение към резултатите, констатирани от Комисията за регулиране на съобщенията от контролните измервания.

Доставчиците на търговски медийни услуги, създаващи телевизионни програми, задължителни за разпространение, предоставят програмите си на предприятието, осъществяващо наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване, чрез търговски мрежи от Първия етап и сключват договор с него, както следва:

√ за програмите по § 37 и § 37а, ал. 1 от ПЗР на ЗИД на ЗРТ, които се разпространяват чрез наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване, като договорите се подписват не по-късно от 31 януари 2013 г.;

✓ за програмите по § 37а, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на ЗРТ договори между доставчиците на медийни услуги и предприятието се подписват до 30 юни 2013 г.

В случай че в срока до 31 януари 2013 г. договори не бъдат подписани и програмите по § 37 и § 37а, ал. 1 от ПЗР на ЗИД на ЗРТ не бъдат предоставени до 1 март 2013 г., спорът може да бъде отнесен за разрешаване към компетентния орган от всяка една от страните.

В случай че в срока до 30 юни 2013 г. договори не бъдат подписани и програмите по § 37а, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на ЗРТ не бъдат предоставени за разпространение, предприятието, осъществяващо наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване, чрез търговски мрежи от първия етап, се задължава да запази възможност за разпространение на програмите по § 37а, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на ЗРТ до 1 септември 2013 г. В срока по предходното изречение съответните доставчици на медийни услуги информират писмено предприятието от Първия етап за намеренията си в какъв срок ще предоставят програмите за разпространение. В случай че в определения срок не бъдат подписани договори и доставчиците на медийните услуги не предоставят програмите си, предприятието има право да сключи договори с други медийни доставчици, различни от посочените по-горе, за разпространение на програмите им. Посоченото не е пречка да се договаря разпространение на допълнителни телевизионни програми и след 1 септември 2013 г. при наличие на техническа възможност.

Обществените доставчици на медийни услуги, създаващи радио- и телевизионни програми, задължителни за разпространение, предоставят програмите си на предприятието, разпространяващо обществените наземни цифрови телевизионни програми, и сключват договор с него, както следва:

✓ за програмите по § 35, ал. 1 и 2 от ПЗР на ЗИД на ЗРТ, като договорите се подписват най-късно до 31 януари 2013 г.;

✓ за програмите по § 35, ал. 4 от ПЗР на ЗИД на ЗРТ, като договорите се подписват до 30 юни 2013 г., в зависимост от наличното съдържание.

Доставчиците на медийни услуги, създаващи телевизионни програми, сключват договори с предприятията, получили разрешения за ползване на ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване с национален обхват по § 5а, ал. 2 от ПЗР на ЗЕС и § 209, ал. 10 от ПЗР на ЗИД на ЗЕС, при условията на свободно

търговско договаряне и при спазване на изискванията на приложимото законодателство.

С оглед практическото осъществяване на прехода от наземно аналогово към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване и гарантирането на съвместната работа на аналоговите и цифровите телевизионни радиопредаватели в рамките на „simulcast“ периода, при наличие на вредни смущения, когато е необходимо и при възможност се предоставя друг ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за радиопредавателите за наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване за съответните зони на обслужване. Индивидуално определеният радиочестотен спектър се предоставя чрез изменение на разрешенията на предприятията, осъществяващи наземното аналогово телевизионно радиоразпръскване, без да се дължат такси на Комисията за регулиране на съобщенията, в срок до два месеца от датата на приемане на настоящия план. Всички допълнителни разходи на доставчика за пренастройка на радиопредавателите са за сметка на съответното предприятие, получило разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез мрежи за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване с национален обхват, в изпълнение на Първия етап на прехода.

В случай че предприятията не предприемат действия (включително пренастройка на предавателите) по усвояване на новия ограничен ресурс – радиочестотен спектър, в технологично разумен срок, посочен от компетентния орган, те губят правото за ползване на радиочестотен спектър за съответната предавателна станция. При наличие на вредни смущения, засягащи аналогови предавателни станции на предприятия с издадени разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа за наземно аналогово радиоразпръскване на телевизионни сигнали на територията на съответен град (местни), издадените разрешения могат да се прекратят, в случай че е невъзможно по друг начин да бъдат избегнати смущенията. Заплащане за излъчването на програмите на телевизионните оператори чрез мрежите за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване се дължи след датата на изключване на аналоговото излъчване за цялата страна.

В периода от 1 септември 2013 г. до 1 ноември 2013 г. най-късно приключва съвместната работа на преподавателите за наземно аналогово и наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване (симулкаст). Комисията за регулиране на съобщенията продължава разрешенията на предприятията за наземно аналогово радиоразпръскване на телевизионни сигнали с местно покритие за срок до окончателното преустановяване на разпространението на телевизионни програми чрез наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване в Република България. Окончателната дата за преустановяване на наземното аналогово телевизионно радиоразпръскване се определя от Органа по цифровата телевизия, отчитайки изпълнението на ангажиментите на държавата по т. IX.1. от Плана. Взетото решение от членовете на Органа по цифровата телевизия, съдържащо окончателната дата за преустановяване на наземното аналогово телевизионно радиоразпръскване и графика за спиране на аналоговите предаватели, се публикува на интернет страницата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, чиято администрация изпълнява функциите на секретариат на органа. Ангажираните в процеса органи ги вземат предвид при изпълняване на правомощията си, съгласно настоящия План и приложимото законодателство.

След окончателното преустановяване на наземното аналогово телевизионно радиоразпръскване в зависимост от наличието на заявен интерес или по инициатива на компетентния регулаторен орган ще се даде право на ползване на защитения в План Женева 2006 г. свободен радиочестотен ресурс за мобилни приложения, разширяване обхвата на МНР базираните услуги или паневропейски услуги, в съответствие с политиката на Европейския съюз за усвояване на т.нар. „цифров дивидент“. Конкретните срокове за освобождаване на спектъра, попадащ в рамките на „цифровия дивидент“, предстои да се уточнят във връзка с уведомяването на Европейската комисия, че в България тези честоти се използват за нуждите на националната сигурност и отбраната в изпълнение на разпоредбите на Решение 243/2012/ЕС за първа програма за политика в областта на радиочестотния спектър. Следва да се има предвид, че телевизионните канали, попадащи в рамките на т.нар. „цифров дивидент“, не са предвидени за изграждане на електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване съгласно Приложение № 2 към настоящия план.

VII. Радиочестотен спектър, предназначен за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване, ползван от Министерството на отбраната

От възможните общо 49 телевизионни канала в IV (470-574 MHz) и V (574-862 MHz) UHF телевизионни обхвата 26 са заети от Министерството на отбраната (МО), а именно канали 22, 23, 25, 36 – 38, 43 – 47, 53 – 56, 58 – 63, 65 – 69. Част от тези 26 телевизионни канала могат да се използват за определени зони на обслужване, както и в отделни райони на страната след съгласуване с МО. От радиочестотните назначения за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване, съобразно предвидения Първи етап няма телевизионни канали, заети от МО. Относно радиочестотните назначения, съобразно предвидения Втори етап МО следва да освободи следните телевизионни канали: 45 и 46 за зона Благоевград; 25 и 44 за зона Бургас; 45 и 46 за зона Видин; 22 и 38 за зона Плевен; 43 за зона Пловдив; 45 за зона Русе; 38 за зона Смолян и 23 и 47 за зона Стара Загора.

За освобождаването на телевизионните канали, заети от Министерството на отбраната, в хода на бюджетните процедури, считано от 2013 г. и съобразно развитието на икономическите процеси в страната, се планират финансови средства от държавния бюджет за финансиране на дейностите на министерството, свързани с хармонизиране на радиочестотния спектър. На базата на това Министерството на отбраната разработва прогнозен график за освобождаване на телевизионните канали.

VIII. Технически изисквания и специфика на цифровите технологии (технологични параметри на мрежите)

Изборът на системната конфигурация се прави в зависимост от конкретното приложение, като техническите параметри могат да варират съществено спрямо тези, заложи в еталонната конфигурация. В таблицата по-долу са посочени параметри на избраната конфигурация от предприятията, получили разрешения, при MPEG-4 кодиран цифров поток:

Параметри	Параметри
Ширина на канала	8 MHz
Режим	8 k
Защитен интервал	1/4

Кодово отношение	2/3
Модулация	64 QAM
Вероятност на покритие по място	95 %
Скорост на трансп. поток	19,91 Mbit/s

Изборът на вертикална поляризация на излъчване на телевизионните радиостанции е подходящ и за трите еталонни конфигурации, но ще създаде трудности за населението в периода на съвместна работа на аналоговите и цифровите предавателни станции поради факта, че се налага използването на две различни приемни антени. Същевременно е необходимо и подходящо вертикалната поляризация да бъде поетапно въвеждана. За целта е необходимо още през 2012 г. предприятията, получили разрешения за ползване на радиочестотен спектър за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване, съгласно Първия етап от прехода да започнат да внедряват вертикалната поляризация на излъчване на телевизионните радиостанции. Процесът на подмяна от хоризонтална към вертикална поляризация следва да се осъществява при подходящи метеорологични условия – от началото на май до октомври, координирано с доставчиците на медийни услуги, които осъществяват наземно аналогово радиоразпръскване. През Първия етап с цел осигуряване на плавен преход за приемане на цифрова телевизия от населението аналоговата телевизия може да се излъчва съвместно с цифровата с вертикална поляризация, тъй като вертикалната поляризация е приложима както за наземното аналогово, така и за наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване.

Покритието по население, което е важен компонент от въвеждането на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване, следва да се осъществява от предприятията поетапно, по групи от зони на обслужване, при минимизиране на възможностите за евентуални смущения. Във връзка с промяната на поляризацията и очакваните прекъсвания на аналоговото излъчване Органът по цифровата телевизия ще обсъди графика за пренастройване на антените и възстановяване на аналоговото излъчване и списък на проблемните точки.

IX. Действия на държавата във връзка с осигуряване на прехода от наземно аналогово към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване

IX.1. Осигуряване на достъп на крайни потребители до услугата наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване

Според разпоредбата на § 209, ал. 5 от ПЗР към ЗИД на ЗЕС от 1.09.2013 г. наземното аналогово телевизионно радиоразпръскване на територията на Република България се преустановява. В тази връзка е необходимо **към датата на преустановяването на наземното аналогово телевизионно радиоразпръскване** населението да разполага със съответни приемници или декодиращи устройства (set-top-boxes), посредством които е възможен достъпът до услугата „цифрово наземно телевизионно радиоразпръскване“ при MPEG-4 кодиран цифров поток. Това включва и снабдяването на населението с най-ниски доходи (със специални социални нужди) с декодиращи устройства, без които наличните телевизионни приемници не биха могли да възпроизвеждат сигнала от цифровото наземно телевизионно радиоразпръскване. Именно за гражданите в неравностойно социално положение наземното телевизионно радиоразпръскване е единствен източник за снабдяване с телевизионни програми, които не се заплащат.

Отчитайки принципа за технологична неутралност, лица и семейства могат да бъдат подпомогнати и с декодиращи устройства, позволяващи приемането на цифрово сателитно или цифрово кабелно телевизионно радиоразпръскване.

Важен елемент в прехода от аналогово към цифрово наземно телевизионно радиоразпръскване е наличието на пазара на съответни приемници. Големите търговски специализирани вериги за техника и отделни магазини, както и в интернет предлагат разнообразни телевизионни приемници. Телевизионните приемници в голямата им част са с LED, LCD и плазмени екрани. По отношение параметрите им, свързани с обработката на сигналите, съотношението на приемници със и без DVB-T е почти равно, като делът на приемниците с вграден DVB-T тунер с MPEG-4 (H.264/AVC) декодиране нараства съгласно данни на Международния съюз по далекосъобщения.

На пазара се предлагат декодиращи устройства (STB – Set Top Box) с MPEG-2 и MPEG-4 декодиране и портативни активни антени за DVB-T.

Осигуряването на условия за използване възможностите на наземната цифрова телевизия от социално слаби лица и семейства (лица със

специални социални нужди) е съществен елемент в прехода. На първо място следва да се определят социалните групи, които е необходимо да бъдат подпомогнати, като се вземе предвид, че не всички социално слаби лица и семейства гледат наземна телевизия.

Предоставянето на MPEG-4 декодиращи устройства на лица и семейства ще се извършва по аналогия с правата за енергийни помощи съгласно приложимото българско законодателство. Определянето на лицата и семействата осигурява условия за постигане на следните цели:

- да не се даде възможност на имащите право да получат декодиращи устройства да търгуват с тях; в този смисъл се прилага принципът, че на едно лице или семейство се предоставя един декодер, без значение колко от членовете му отговарят на критериите за социално слаби лица и семейства;

- да не се създадат неблагоприятни за конкуренцията условия, а оттам и проблеми във връзка с непозволена държавна помощ;

- да се удовлетворят максимално потребностите с предвидените от държавата средства.

За осигуряване на достъпа на подпомаганите лица и семейства до услугата наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване се предвиждат следните мерки:

✓ Критерии за очертаване на кръга на подпомаганите лица и семейства.

Основният критерий в съответствие и с действащото законодателство в областта на социалното подпомагане е диференциран минимален доход за отопление. В рамките на този критерий се отчитат и доходното, имущественото, здравословното състояние (степен на инвалидност – увреждания), възрастта и семейното положение на лицето.

Условие за получаване на декодиращото устройство от лицето, отговарящо на горепосоченото, е наличие на собствен телевизионен приемник, без техническа възможност за приемане на цифров сигнал за достъп до телевизионно съдържание. В едно семейство с телевизионен приемник се предоставя само един декодер, независимо колко от членовете му отговарят на условията за подпомагане.

Допълнителните критерии, на които трябва да отговарят правоимащите лица и семейства, са разписани в чл. 2 от Наредба № РД-07-5 от 2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление.

Наличието на диференциран минимален доход за отопление се доказва/декларира към момента на приемане на настоящия план чрез представяне на съответните документи по реда на Наредба № РД-07-5 от 2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление пред Агенцията за социално подпомагане за последния отоплителен сезон.

Агенцията за социално подпомагане предоставя на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (респективно на Орган по цифровата телевизия) последни, актуални списъци на лицата и семействата, които са подпомогнати по реда на Наредба № РД-07-5 от 2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление до момента.

✓ Ред за получаване на декодиращо устройство от подпомогани лица и семейства

Лицата подават декларация, както следва:

- **лицето няма възможност да приема цифрова телевизия;**
- в семейството, на което е член лицето, само то от лицата, живеещи в семейството, ще получи декодиращо устройство или се отбелязва в декларацията, че лицето живее само.

IX.1.1. Финансови средства

В § 4 от ПЗР на Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2012 г. и 2013 г. е предвидено осигуряване на средства за крайни декодиращи устройства за подпомогани лица и семейства (крайни устройства) за приемане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване и за провеждане на информационна кампания за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване.

Съгласно § 209, ал. 9 от ПЗР към ЗИД на ЗЕС компетентните държавни органи предприемат необходимите действия и процедури по провеждането на информационна кампания съвместно с предприятието по § 5а, ал. 1 от ПЗР на ЗЕС.

IX.1.2. Механизъм за разпределение на средствата

Средствата ще бъдат изразходвани по реда на ЗОП чрез обществени поръчки.

IX.1.3. Информационна кампания

Провеждането на широкомащабна разяснителна кампания сред населението е ключов фактор за успешното реализиране на процеса на преход от наземно аналогово към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване. Тази кампания трябва да обединява усилията на всички участници в този процес: държавните институции, доставчиците на обществени и търговски медийни услуги, предприятия, получили разрешение за цифрово наземно телевизионно радиоразпръскване – оператори на мултиплекси, производителите и дистрибуторите на телевизионна техника.

Осигуряването на ефективна информационна кампания включва създаване и разпространение на информационни материали, включително аудио- и аудио-визуални клипове, и провеждане на социологическо проучване относно степента на информираност на населението за достъп до наземна цифрова телевизия и относно техническата готовност на населението за приемане на сигнала.

Чрез предоставяне на ясна и леснодостъпна информация, както на национално ниво, така и на регионално, българските граждани трябва да бъдат запознати с това, как ще могат да приемат ефирно (наземно) цифров телевизионен сигнал, какви са начините за приемане на телевизионен сигнал (ефирно, от сателит, по кабел, чрез мобилен достъп и др.) и коя е крайната дата за спиране на наземното аналогово телевизионно излъчване.

При организирането на информационната кампания и подготовката на клиповете е необходимо да се вземат под внимание редица елементи, като: осведоменост на гражданите към момента, тяхното разбиране за прехода и технологията, отношението им, нагласата и подготовката им за промяната и не на последно място техните очаквания. За целта трябва да бъде организирана добра и разбираема информационна кампания.

Кампанията по информиране на гражданите за условията на прехода би следвало да стартира не по-късно от три месеца от датата на приемане на Плана.

✓ Мерки, които не изискват финансиране

Включването на търговците на битова техника в разяснителната дейност за въвеждането на DVB-T в Република България е от съществено значение. Подписването на меморандум между българската държава и

търговците на битова техника, упражняващи търговска дейност на територията на страната, които желаят да се присъединят, дава възможност за обединяване на усилията за популяризиране на прехода от наземно аналогово към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване. Държавата се ангажира да предостави актуална информация, която посредством търговците да достигне до потребителите. Меморандумът трябва да включва създаването на демонстрационни места в търговските обекти за битова техника, където да се разпространяват информационни материали, придружени от клипове, целящи популяризирането на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване. Търговците трябва да информират по подходящ начин клиентите си, че телевизионни приемници без вграден цифров тунер с декодер MPEG-4 след 01.09.2013 г. няма да могат да приемат ефирна цифрова телевизия без декодиращо устройство.

Добра практика е поставянето на стикер (марка, символизираща наземната цифрова телевизия), който да насочва вниманието, че приемникът позволява приемане на наземна цифрова телевизия (т.е. има вграден цифров тунер с декодер MPEG-4), придружена с достъпна за четене инструкция за инсталиране на устройствата (декодерите).

Съгласно § 209, ал. 9 от ПЗР към ЗИД на ЗЕС описаните по-горе мерки, свързани с провеждането на информационна кампания, се предприемат съвместно с предприятието по § 5а, ал. 1 от ПЗР на ЗЕС. Средствата, осигурени за сметка на държавния бюджет, следва да бъдат разходвани от МТИТС по реда на ЗОП.

Х. Орган по цифровата телевизия

Изпълнението на План 2012 г. трябва да се координира и контролира с цел постигане на максимална ефективност на изпълнението му. За целта е целесъобразно да бъде създадено постоянно действащо координационно звено – Управителен комитет (орган по цифровата телевизия), в което задължително да участва по един представител на компетентните органи и заинтересованите страни – Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Комисията за регулиране на съобщенията, Съвета за електронни медии, доставчиците на търговски аудио-визуални медийни услуги, които участват в прехода от наземно аналогово към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване, обществените радио- и телевизионни оператори и предприятията, които изграждат мрежите за осъществяване на наземно цифрово радиоразпръскване.

В Управителния комитет ще се включат по един представител на посочените организации, които ще се събират ежемесечно, за да отчетат напредъка по изпълнението на План 2012 г., ще вземат становище по възникнали въпроси и проблеми и ще предприемат необходимите мерки за преодоляването им.

Управителният комитет ще се създаде към Министерския съвет със заповед на министър-председателя, в която ще се определят съставът, периодичността и начинът на работа и на вземане на решения, компетентността на органа и задачите му. Протоколите от заседанията на Органа по цифровата телевизия ще се публикуват на страницата в интернет на Министерския съвет и на МТИТС, чиято администрация изпълнява функциите на секретариат на органа. Протоколите ще се изпращат на всички заинтересовани страни, като ангажираните в процеса органи ги вземат предвид при изпълняване на правомощията си, съгласно приложимото законодателство.

Приложение № 1

Развитието на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване в отделните държави – членки на ЕС, към началото на 2012 г.

В 19 европейски страни преходът е приключил и изключването на аналоговите предаватели е вече факт. В други напредъкът е голям и се очаква това да стане през 2012: Унгария, Ирландия, Италия, Литва, Португалия, Словакия и Великобритания. От всички държави членки остават единствено България, Румъния и Полша.

Държава	Дата на стартиране на прехода	Формат	Статус на прехода/дата за приключване на прехода
Австрия	2006	MPEG-2	Приключил
Белгия	2002	MPEG-2	Приключил
Хърватия	2009	MPEG-2/MPEG-4 AVC	Приключил
Кипър	2010	MPEG-4 AVC	Приключил
Чехия	2005	MPEG-2	Приключил

Дания	2006	MPEG-2/MPEG-4 AVC	Приключил
Естония	2006	MPEG-4 AVC	Приключил
Финландия	2001	MPEG-2	Приключил
Франция	2005	MPEG-2/MPEG-4 AVC	Приключил
Германия	2002	MPEG-2	Приключил
Гърция	2006	MPEG-2/MPEG-4 AVC	31 декември 2012
Унгария	2008	MPEG-4 AVC	31 декември 2012
Ирландия	2010	MPEG-4 AVC	24 октомври 2012
Италия	2003	MPEG-2/MPEG-4 AVC	30 юни 2012
Латвия	2009	MPEG-4 AVC	Приключил
Литва	2008	MPEG-4 AVC	29 октомври 2012
Люксембург	2006	MPEG-2	Приключил
Малта	2005	MPEG-2/MPEG-4 AVC	Приключил
Норвегия	2007	MPEG-4 AVC	Приключил
Холандия	2003	MPEG-2	Приключил
Полша	2009	MPEG-4 AVC	31 юли 2013
Португалия	2009	MPEG-4 AVC	26 април 2012
Румъния	2010	MPEG-4 AVC	1 януари 2015
Русия	2010	MPEG-4 AVC	2015
Беларус	2005	MPEG-4 AVC	2015
Словакия	2009	MPEG-2/MPEG-4 AVC	31 декември 2012
Словения	2006	MPEG-4 AVC	Приключил

Испания	2000/2005	MPEG-2	Приключил
Швеция	1999	MPEG-2/MPEG-4 AVC	Приключил
Швейцария	2001	MPEG-2	Приключил
Великобритания	1998	MPEG-2	31 декември 2012
Украйна	2008	MPEG-4 AVC	2014

Приложение № 2

ПЪРВИ ЕТАП

Радиочестотен ресурс за мрежи за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване на програми на търговски телевизионни оператори с национален обхват по § 5а, ал. 1 от ПЗР на ЗЕС		
Зона на обслужване	Канал	Честотна лента (MHz)
Благоевград	31	550-558
Благоевград	29	534-542
Бургас	42	638-646
Бургас	49	694-702
Варна	22	478-486
Варна	29	534-542
Видин	32	558-566
Видин	49	694-702
Кърджали	26	510-518
Кърджали	42	638-646
Плевен	51	710-718
Плевен	57	758-766

Пловдив	25	502-510
Пловдив	35	582-590
Русе	26	510-518
Русе	49	694-702
Смолян	34	574-582
Смолян	49	694-702
София	23	486-494
София	40	622-630
Стара Загора	22	478-486
Стара Загора	37	598-606
Шумен	28	526-534
Шумен	40	622-630
Радиочестотен ресурс за мрежа за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване на програми на обществени оператори с национален обхват по § 89 от ПЗР към ЗИД на ЗРТ		
Зона на обслужване	Канал	Честотна лента (MHz)
Благоевград	33	566-574
Бургас	55	742-750
Варна	27	518-526
Видин	53	726-734
Кърджали	45	662-670
Плевен	41	630-638
Пловдив	41	630-638
Русе	58	766-774

Смолян	58	766-774
София	52	718-726
Стара Загора	64	814-822
Шумен	51	710-718

ВТОРИ ЕТАП

Радиочестотен ресурс за мрежи за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване на програми на търговски телевизионни оператори с национален обхват по § 5а, ал. 2 от ПЗР на ЗЕС		
Зона на обслужване	Канал	Честотна лента (MHz)
Благоевград	25	502-510
Благоевград	42	638-646
Благоевград	45	662-670
Бургас	25	502-510
Бургас	30	542-550
Бургас	48	686-694
Варна	33	566-574
Варна	35	582-590
Варна	50	702-710
Видин	26	510-518
Видин	30	542-550
Видин	45	662-670
Кърджали	21	470-478
Кърджали	60	782-790

Кърджали	48	686-694
Плевен	29	534-542
Плевен	38	606-614
Плевен	40	622-630
Пловдив	32	558-566
Пловдив	30	542-550
Пловдив	39	614-622
Русе	21	470-478
Русе	27	518-526
Русе	45	662-670
Смолян	28	526-534
Смолян	38	606-614
Смолян	55	742-750
София	34	574-582
София	48	686-694
София	53	726-734
Стара Загора	31	550-558
Стара Загора	34	574-582
Стара Загора	50	702-710
Шумен	24	494-502
Шумен	39	614-622
Шумен	52	718-726

Радиочестотен ресурс за мрежа за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване на програми на търговски телевизионни оператори с национален обхват по § 209, ал. 10 от ПЗР на ЗИД на ЗЕС		
Зона на обслужване	Канал	Честотна лента (MHz)
Благоевград	46	670-678
Бургас	44	654-662
Варна	60	782-790
Видин	46	670-678
Кърджали	29	534-542
Плевен	22	478-486
Пловдив	43	646-654
Русе	64	814-822
Смолян	57	758-766
София	36	590-598
Стара Загора	47	678-686
Шумен	41	630-638

Приложение № 3

Терминология

- API – [Application Programming Interface] –
Приложен програмен интерфейс
- ATM – [Asynchronous Transfer Mode] – Асинхронен режим на пренасяне
- BER – [Bit Error Ratio] – Коефициент на цифрова грешка
- C/N – [Carrier to Noise Ratio] – Отношение носещ сигнал към шум
- CATV – [Community Antenna Tele-Vision] – Телевизия с комунална (обществена) антена
(Кабелна телевизия)
- DAB – [Digital Audio Broadcasting] – Цифрово аудиорадиоразпръскване
- DVB – [Digital Video Broadcasting] – Цифрово видеорадиоразпръскване

DVB-C – [DVB Cable] – Кабелно DVB

DVB-S – [DVB Satellite] – Спътниково DVB

DVB-T – [Digital Video Broadcasting – Terrestrial] – Цифрово наземно
видеорадиоразпръскване

EBU – [European Broadcasting Union] – Европейски съюз по радиоразпръскване

EPG – [Electronic Programme Guide] – Електронен програмен справочник

ETSI – [European Telecommunication Standards Institute] – Европейски институт по
стандартизация в далекосъобщенията

ITU – [International Telecommunication Union] – Международен съюз по далекосъобщения

MFN – [Multi Frequency Network] – Многочестотна мрежа

STB – [Set Top Box] – Приставка

SFN – [Single Frequency Network] – Едночестотна мрежа

6999